

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 552/2024-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 15Co/14/2024 zo 14. júna 2024 takto

rozhodol:

- Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
- Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením krajského súdu sp. zn. 15Co/14/2024 zo 14. júna 2024. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu právo na finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur. Sťažovateľ tiež „žiada o pridelenie právneho zástupcu.“.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ sa podanou žalobou na Okresnom súde Nitra domáhal uloženia povinnosti žalovanej vystupujúcej v pozícii orgánu verejnej správy (obec Lehota) vydať stavebné povolenie spojené s územným rozhodnutím, keďže zastáva názor, že splnil všetky náležitosti ustanovené zákonom a príslušnými vyhláškami.

Ďalej žiadal, aby okresný súd určil žalovanej povinnosť vysporiadať sa s námietkami účastníkov príslušného stavebného konania.

3. Okresný súd uznesením sp. zn. 19 C 109/2023 zo 6. decembra 2023 vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať (I. výrok), konanie zastavil (II. výrok) a súvisiacim výrokom o trovách rozhodol tak, že žalovanej ich náhradu proti žalobcovi nepriznal (III. výrok). V odôvodnení označeného rozhodnutia konštatoval, že stavebné konanie je osobitným druhom správneho konania, pričom o vydaní stavebného povolenia rozhoduje stavebný úrad, ktorým je obec, a v odvolacom konaní príslušný krajský stavebný úrad. Súdny majú právomoc v správnom súdnictve konať v zásade na základe správnej žaloby, ktorou sa žalobca môže domáhať na príslušnom správnom súde ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy, alebo proti jeho nečinnosti.

4. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol napadnutým rozhodnutím krajský súd tak, že uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil, stotožňujúc sa v celom rozsahu s jeho dôvodmi, a žalovanej nepriznal právo na náhradu trov konania. Krajský súd nepovažoval za dôvodné postúpiť vec sťažovateľa správne mu súdu alebo inému orgánu Slovenskej republiky, keďže sťažovateľ jasne uviedol, že jeho žaloba nie je správnu žalobou, a krajský súd zároveň nezistil existenciu takého orgánu, ktorý by mal právomoc záležitosť sťažovateľa prerokovať a rozhodnúť spôsobom, akým sa sťažovateľ domáha.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v rámci svojej sťažnostnej argumentácie označil závery vyplývajúce z napadnutého rozhodnutia krajského súdu za nesprávne a porušujúce ním označené práva podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu, pričom argumentuje tým, že všeobecné súdy sa nezaoberali meritom jeho veci, ale obmedzili sa iba na dôvody, ktoré im neumožňujú o ním uplatnenom práve rozhodovať.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením krajského súdu:

6. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je namietané porušenie označených práv sťažovateľa podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o zastavení konania.

7. Sťažovateľ odôvodňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti tým, že na ochranu svojich práv nemá účinný prostriedok nápravy, keďže dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu nie je v jeho veci prípustné, pretože nemá povahu meritórneho rozhodnutia.

8. Ústavný súd po preskúmaní obsahu ústavnej sťažnosti konštatuje, že jej podstatou je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo v zásade predstavuje obsahový prienik s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“),

pretože ak rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (IV. ÚS 314/2020). V tejto súvislosti je potrebné ďalej uviesť, že podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné nielen proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému vo veci samej, ale aj proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí.

9. V prerokúvanej veci je zrejmé, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je uznesením, ktorým sa konanie končí, a sťažovateľ namieta, že jeho vydaním došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo *prima facie* zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

10. V konkrétnom prípade tak bolo nevyhnutné, aby sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti splnil podmienku uplatnenia dovolania ako procesného prostriedku, ktorý mu zákon poskytuje na ochranu jeho práv. Bolo by v rozpore s princípom subsidiarity, aby ústavný súd predbiehal rozhodnutie dovolacieho súdu. Aj ústavný súd musí všeobecným súdom poskytnúť príležitosť plne rozvinúť ich právomoc, keďže aj im patrí možnosť a povinnosť poskytnúť základným právam a slobodám sťažovateľov ochranu v medziach ich zákonom zverených kompetencií. Táto ochrana je v rámci vzťahu medzi všeobecnými súdmi a ústavným súdom podľa princípu subsidiarity delená a postupná, nie delená a súbežná (I. ÚS 182/2023). Konanie pred ústavným súdom sa riadi princípom subsidiarity, podľa ktorého sa môže o ústavných sťažnostiach konať len vtedy, ak o ochrane označených základných práv a slobôd sťažovateľov (ktorých porušenie sa namieta) nerozhoduje, resp. nemohol rozhodovať iný (všeobecný) súd. Nie je totiž konaním, v ktorom by bolo možné naprávať to, čo účastník predchádzajúceho konania zanedbal, keď si riadne a včas nehájil svoje práva, hoci tak urobiť mohol a mal (m. m. I. ÚS 416/2020). Konanie o ústavnej sťažnosti predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 5/2013).

11. Vyčerpanie právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje na účinnú ochranu základných práv a slobôd a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, je jednou z podmienok prípustnosti ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda aj podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom [§ 55 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

12. Keďže z obsahu ústavnej sťažnosti nevyplýva, že sťažovateľ namieta vyčítané pochybenia pred všeobecnými súdmi v rámci všetkých dostupných opravných prostriedkov vrátane dovolania, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť pre jej neprípustnosť podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

13. V súvislosti s požiadavkou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupu ústavný súd konštatuje, že podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť

navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiada, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

14. Ústavný súd dospel k záveru, že v tomto prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III.1 tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

15. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. november 2024

Libor Duľa
predseda senátu